

Odůvodnění žádosti o výjimku podle čl. 6 odst. 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (dále jen „Nařízení“)

Verze s vyznačeným obchodním tajemstvím

ČEPS, a.s. (dále jen „ČEPS“) podala Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „ERÚ“) žádost udělení o výjimky podle čl. 6 odst. 9 Nařízení. V případě, že ERÚ tuto výjimku ČEPS udělí, žádá ČEPS ERÚ o udělení výjimky i podle čl. 6 odst. 10 Nařízení. ČEPS v tomto odůvodnění uvádí skutečnosti, které prokazují splnění podmínek stanovených Nařízením, které odůvodňují udělení výjimky podle čl. 6 odst. 10 Nařízení a v souladu s čl. 6 odst. 11 Nařízení.

Žádost o udělení výjimky se vztahuje pouze k té části objemu celkové regulační zálohy, ke které udělil ERÚ výjimku z povinnosti nakupovat regulační zálohu na denním trhu se SVR (dále jen „DT“) podle čl. 6 odst. 9 Nařízení.

1 Časové období, po něž má výjimka platit (čl. 6 odst. 10 písm. a) Nařízení a čl. 6 odst. 11)

ČEPS žádá o možnost nákupu regulační zálohy (v objemu udělené výjimky podle čl. 6 odst. 9 Nařízení požadované žádostí ČEPS ze dne 24. 3. 2025 č. j. ČEPS: 30/25/13000) nejvíce šest měsíců před poskytnutím regulační zálohy prostřednictvím smluv s délkou smluvního období nepřesahující šest měsíců, a to na období od 1. 1. 2026 do 30. 6. 2026 a na období od 1. 7. 2026 do 31. 12. 2026.

2 Objem regulační zálohy, pro něž má výjimka platit (čl. 6 odst. 10 písm. b) Nařízení)

ČEPS žádá o možnost nákupu ve výše uvedeném časovém období, v rozsahu udělené výjimky podle čl. 6 odst. 9 Nařízení požadované žádostí ČEPS ze dne 24. 3. 2025 č. j. ČEPS: 30/25/13000, tedy:

- do výše 60 % celkového objemu standardních produktů regulační zálohy,
- a do výše 70 % celkového objemu všech produktů regulační zálohy,

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

tak, aby byly zmíněné části celkového objemu regulační zálohy zajištěny s dostatečným předstihem v rámci výběrových řízení. Zbývá část regulační zálohy bude v souladu s Nařízením nakupována na DT.

3 Analýza dopadu výjimky na účast zdrojů zajišťujících výkonovou rovnováhu (čl. 6 odst. 10 písm. c) Nařízení)

Regulační zálohu tvoří tyto služby výkonové rovnováhy (dále jen „SVR“): standardní produkty aFRR+, aFRR-, mFRR+, mFRR- a specifický produkt mFRR5. SVR FCR (automatická regulace frekvence) regulační zálohu netvoří, jelikož aktivací FCR nevzniká regulační energie. Služba FCR není předmětem žádosti o výjimku podle čl. 6 odst. 10 Nařízení. V současné době má ČEPS uzavřeny rámcové dohody o poskytování SVR s celkem více než 50 poskytovateli a jejich počet se každý rok zvyšuje. Z toho vyplývá, že stabilní tržní prostředí, ve kterém ČEPS nakupuje prostřednictvím výběrových řízení regulační zálohu na roční bázi, zaručuje zajištění bezpečného a spolehlivého provozu a je, z dále uvedených důvodů, pro poskytovatele motivační. Tím je i na dlouhodobém trhu vyvíjen tlak na snižování cen regulační zálohy.

Většina dlouhodobých smluv na regulační zálohu je uzavírána s provozovateli energetických zařízení, kteří svoji výrobu a související obnovu a rozvoj svých energetických zařízení plánují se značným předstihem a posun nákupu regulační zálohy na kratší dobu před dodávkou pro ně představuje dodatečné provozní riziko. Pro ilustraci lze uvést, že provozovatelé energetických zařízení zajišťujících i dodávky tepla v rámci centrálního zásobování preferují dlouhodobá výběrová řízení, čímž eliminují potřebu mít obchodní dispečink a nabízet regulační zálohy na krátkodobé bázi. Zároveň v případě uzavřených dlouhodobých smluv na poskytování regulační zálohy znají provozovatelé energetických zařízení ve značném předstihu přesný objem regulačních záloh, které hodlají ČEPS poskytovat a díky tomu mohou snadněji a efektivněji plánovat svůj provoz, obnovu a případný další rozvoj. Proto jim uzavírání dlouhodobých smluv na regulační zálohu v optimalizuje náklady na opakované zadávání nabídek a usnadňuje plánování výroby a celého provozu energetického zařízení.

Neudělení výjimky se smluvním obdobím šesti měsíců by představovalo pro poskytovatele nejistotu v podobě nezasmluvnění volného výkonu na trhu s regulační zálohou, což může způsobit jejich přechod na dlouhodobý trh s elektřinou, na kterém si budou moci zajistit svůj provoz i na roční, případně i delší bázi. Úbytkem nabízejících poskytovatelů může pro ČEPS vzniknout riziko v podobě nezajištění potřebné regulační zálohy a zvýšení nákladů na nákup regulační zálohy.

Naopak postupně se etabloující menší poskytovatelé využívající obnovitelné zdroje energie, akumulaci nebo agregaci menších zdrojů kombinované výroby elektřiny a tepla a dalších energetických zařízení se řídí aktuálním počasím, hydrologickou situací a provozními možnostmi a nabízí služby jen na DT. Pro tyto poskytovatele je DT atraktivnější a prodloužení délky smluvního období z měsíce na maximálně 6 měsíců na ně nebude mít negativní vliv.

V neposlední řadě by neudělení výjimky podle čl. 6 odst. 10 Nařízení, tj. organizování případných kratších výběrových řízení, znamenalo zvýšenou administrativní zátěž a s tím spojené dodatečné náklady pro ČEPS a poskytovatele. Bez výjimky podle čl. 6 odst. 10 Nařízení by smlouvy na regulační zálohu v souladu s výjimkou podle čl. 6 odst. 9 Nařízení musely být uzavírány na nejvíce jeden měsíc před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období by nesměla přesáhnout jeden měsíc.

3.1 Vývoj dostupnosti výkonu

Dostupnost regulačních záloh v kontraktech kratších než šest měsíců nelze kvůli neexistující zkušenosti s takovými kontrakty jednoznačně predikovat. Lze pouze odhadovat skutečnosti, které mohou mít vliv na dostupnost regulačních záloh v kratších kontraktech. Mezi tyto skutečnosti patří:

- cena silové elektřiny,
- ceny povolenek,
- neočekávané odstávky a údržby energetických zařízení,
- sezónní spotřeba,
- venkovní teplota,
- mimořádné geopolitické vlivy.

Pro ČEPS by mohl případný přechod na kratší kontrakty znamenat nepřesnosti v dlouhodobé přípravě provozu, ve které je kontrolována dostupnost energetických zařízení schopných poskytovat regulační zálohu. To zejména díky tomu, že poskytovatelé nebudou schopni optimálně naplánovat odstávky podle poskytování regulačních záloh. ČEPS by poté nemohla s jistotou dopředu určit, zda má dostatek energetických zařízení schopných poskytovat regulační zálohu.

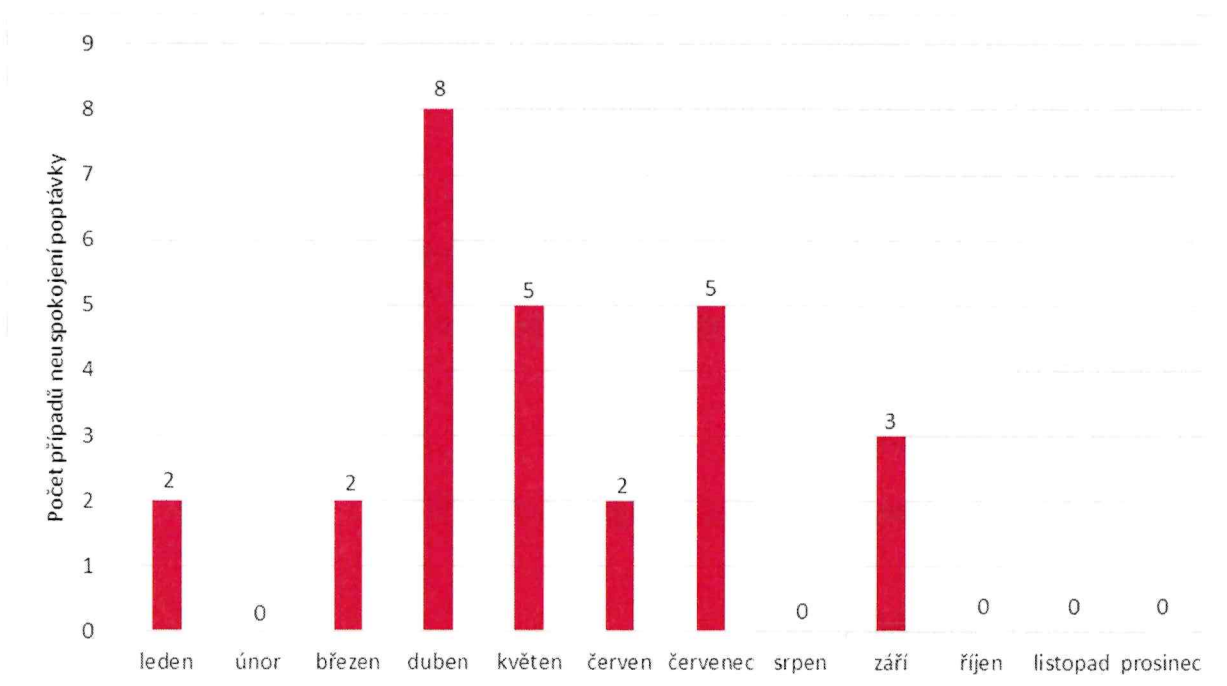
Dopad na likviditu nabídek na trhu má také cena silové elektřiny (respektive rozdílu ceny silové elektřiny a ceny povolenky). V případě vysoké ceny silové elektřiny může pro poskytovatele být výhodnější svůj volný výkon prodat na trzích se silovou elektřinou a neúčastnit se trhu s regulační zálohou. Naopak v období, kdy bude cena se silovou elektřinou nízká, mohou poskytovatelé přistoupit k odstavení svého energetického zařízení,

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

protože usoudí, že provoz za nízké ceny silové elektřiny a prodej zbylého výkonu pro regulační zálohu není výhodný (respektive nejistý). Pro ČEPS to znamená významné bezpečnostní riziko nepokrytí poptávky regulačních záloh.

Všechny výše zmíněné aspekty se projevují snížením nabízeného objemu regulační zálohy, který může vyústit i v nepokrytí poptávky v jednotlivých službách SVR, jak ilustruje Obrázek 1. Tento obrázek zahrnuje i případy, kdy nedošlo k pokrytí poptávky po SVR včetně 10 % bezpečnostní rezervy. Dopady rozšíření DT jsou podrobně popsány v žádosti o udělení výjimky podle čl. 6 odst. 9 Nařízení.

Obrázek 1 Počet dnů ve kterých došlo k neuspokojení poptávky po SVR (vč. 10% bezpečnostní rezervy) v roce 2024

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

3.2 Účast energetických zařízení

Roční výběrová řízení, která ČEPS dosud pořádala, představovala pro poskytovatele jistotu a stabilitu. Poskytovatelé mohli na základě výsledků výběrového řízení naplánovat dodávky paliva a odstávky energetických zařízení pro následující rok. Právě stabilita a jistota ročních příjmů představovala pro současné i nové poskytovatele motivační složku účasti v dlouhodobých výběrových řízeních. Stabilita a možnost plánovat provoz na alespoň půlroční bázi bude představovat motivaci i pro nové subjekty stát se poskytovatelem. Potenciální zájemci budou díky tomu schopni stále naplánovat návratnost nákladů spojených se vstupem na trh s regulační zálohou (certifikace, úprava informačních a řídicích systémů). Náklady spojené se vstupem na trh s regulační zálohou podle platné legislativy nejsou zanedbatelné a v případě odstranění jistoty v podobě dlouhodobých kontraktů mohou být pro potenciální poskytovatele nepřijatelné.

Dlouhodobé kontrakty (dále jen „DK“) na následující pololetí umožní poskytovatelům efektivně plánovat svoji výrobu, odstávky a údržbu energetických zařízení. Na základě dlouhodobých výběrových řízení, která by probíhala v podzimním období na první pololetí roku a v jarním období na druhé pololetí roku, by poskytovatelé měli být schopni předat ČEPS plán odstávek výrobních zařízení do roční přípravy provozu podle bodu 1 odst. 1 písm. d) přílohy č. 1 vyhlášky č. 79/2010 Sb., o dispečerském řízení elektrizační soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení, poskytovaný ČEPS podle § 9 odst. 4 písm. e) této vyhlášky. Dále budou poskytovatelé nuceni odstávky aktualizovat v měsíční přípravě provozu, a to především po oznámení výsledků dlouhodobého výběrového řízení na druhé pololetí roku. Pokud by byly regulační zálohy nakupovány na měsíční či kratší bázi, nebudou poskytovatelé schopni optimálně naplánovat odstávky podle poskytování regulační zálohy. V případě, že poskytovatelé budou měnit odstávky na základě výsledků případných kratších výběrových řízení a reagovat na volatilní ceny elektřiny a ceny povolenek, bude obtížnější sladit měnící se požadavky účastníků měsíční přípravy provozu.

V návaznosti na plánování výroby lze v případě neudělení výjimky očekávat problémy poskytovatelů s plánováním palivových potřeb a palivových nákladů. Půlroční kontrakty stále mohou pomoci některým poskytovatelům účelně naplánovat potřeby paliva minimálně na následující pololetí. Případný nákup na kratší časové bázi tuto strategii znemožňuje takřka úplně a může mít dopad do velikosti nabízených služeb, pokud nebude mít poskytovatel palivo k dispozici. Poskytovatelé mohou tuto nejistotu řešit prodáním volného výkonu na trhu se silovou elektřinou nebo zrušením palivových kontraktů a neúčastí na trhu s regulační zálohou. V obou případech hrozí pro ČEPS riziko snížení nabízeného objemu regulačních záloh v rámci měsíčních výběrových řízení. Další možností je promítnout náklady případného nevyužitého paliva do cen nabízené regulační zálohy, čímž může dojít

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

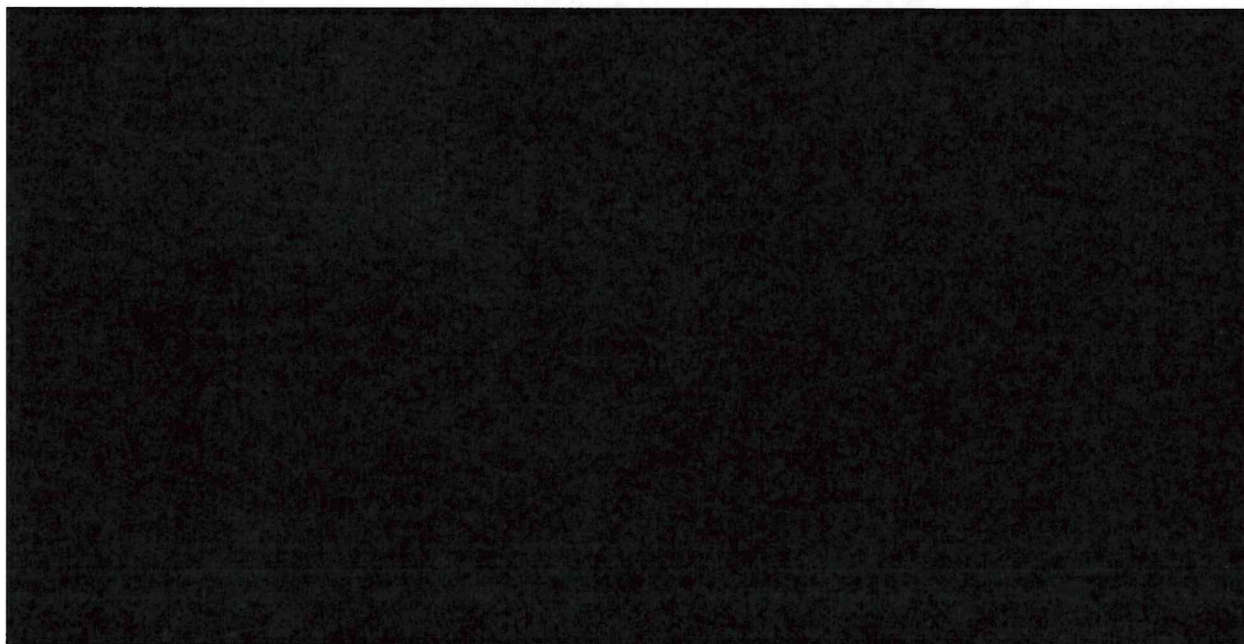
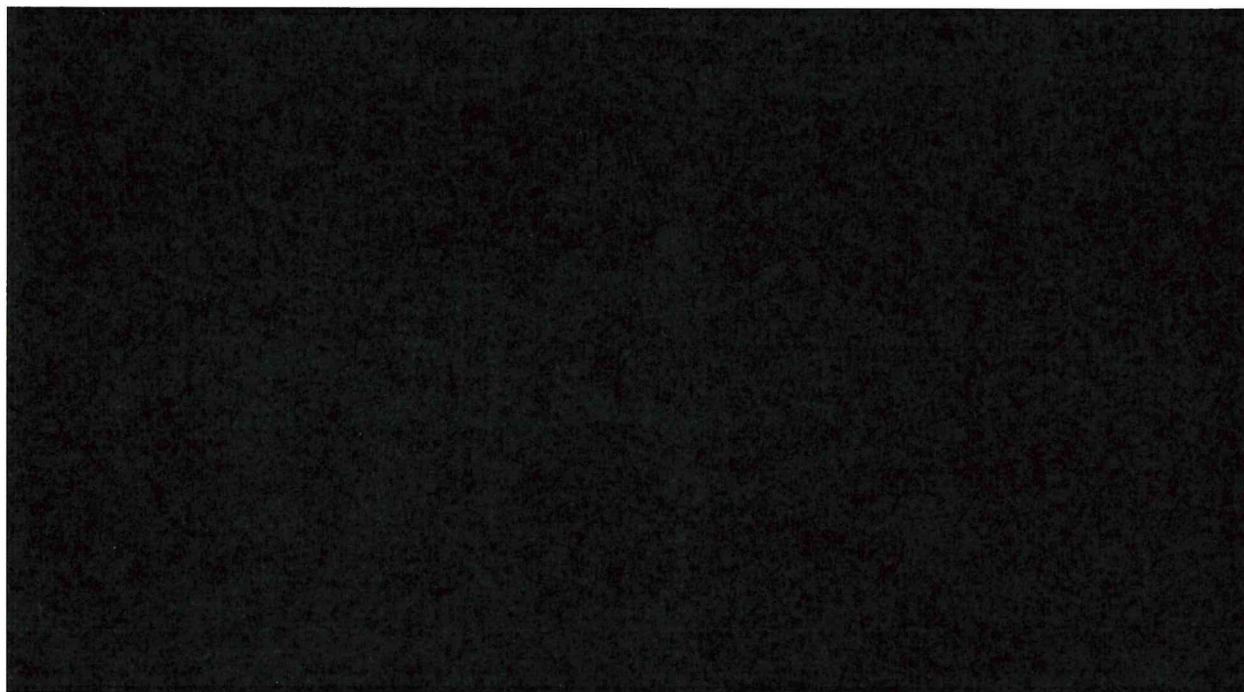

ke zvýšení cen regulačních záloh pro ČEPS a v konečném důsledku i zvýšení cen pro koncové zákazníky.

4 Odůvodnění výjimky prokazující, že taková výjimka by vedla k nižším nákladům pro konečné zákazníky (čl. 6 odst. 10 písm. d) Nařízení)

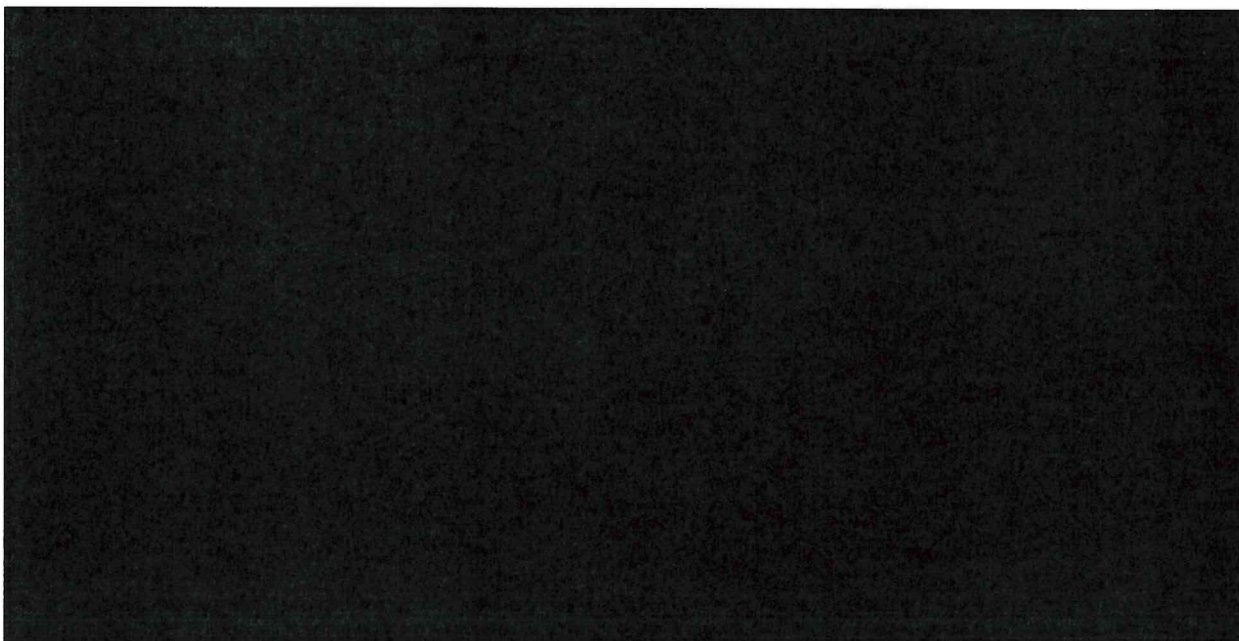
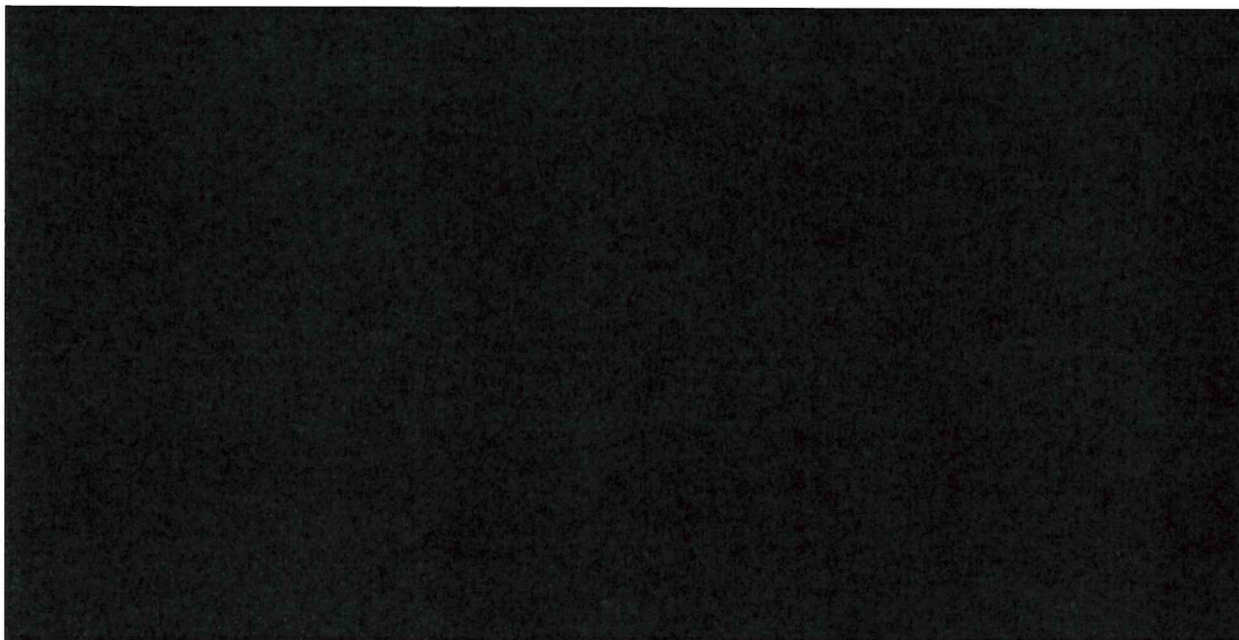
ČEPS nakupovala celkový objem regulační zálohy schválený v ročním výběrovém řízení. Zbytek regulační zálohy je v souladu s Nařízením nakupován na DT. Kromě dostatečného zajištění regulační zálohy pro bezpečnost provozu přenosové soustavy umožňovala tato zavedená praxe poskytovatelům nabízet nižší průměrné ceny, než by tomu bylo v případě nejistého a měnícího se tržního prostředí, ve kterém si poskytovatelé nemohou s jistotou naplánovat své výnosy. Je tedy zřejmé, že udělená výjimka bude mít i v případě šesti měsíčního smluvního období DK potenciál na pozitivní dopad na trh s regulační zálohou.

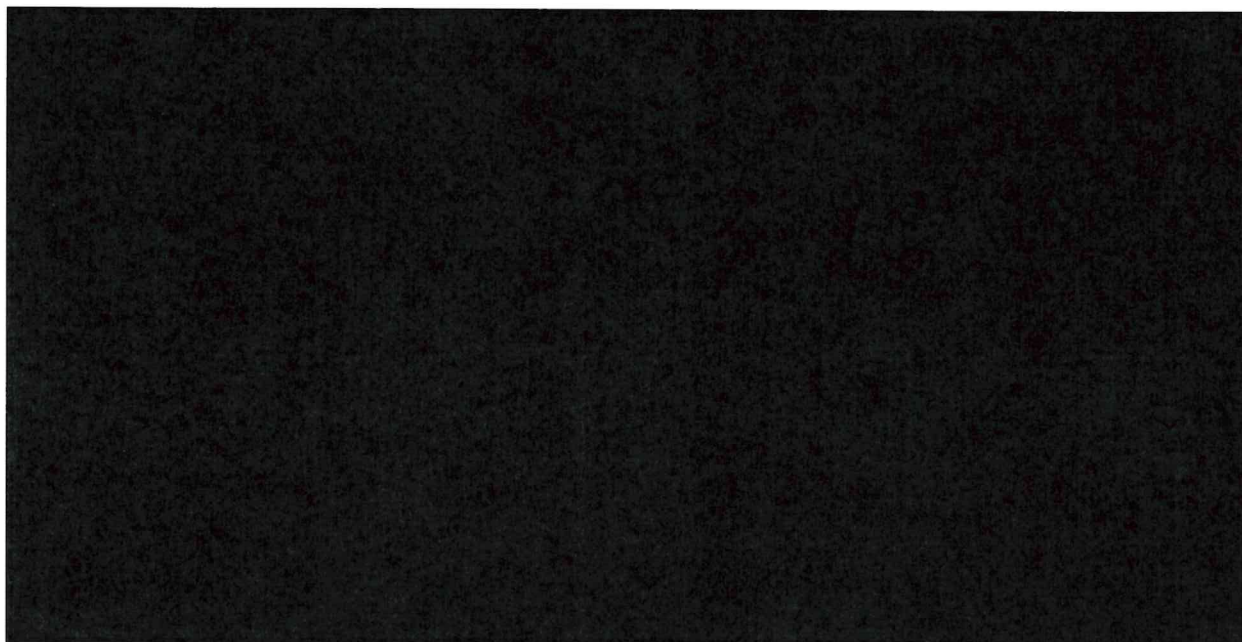
VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

VEDEME ELEKTRINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

ČEPS, a.s., Elektrárenská 774/2, 101 52 Praha 10, tel.: +420 211 044 111, www.ceps.cz
IČO: 25702556, DIČ: CZ25702556, Bankovní spojení: Komerční banka, č. ú.: 19-3312670277/0100
Společnost je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 5597

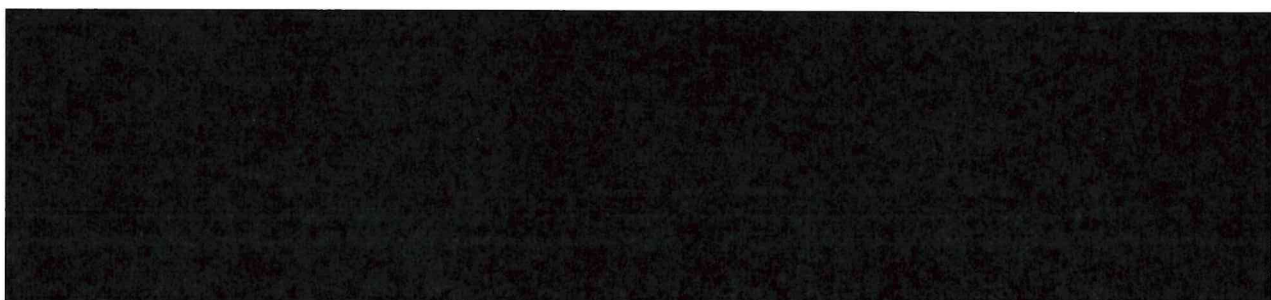
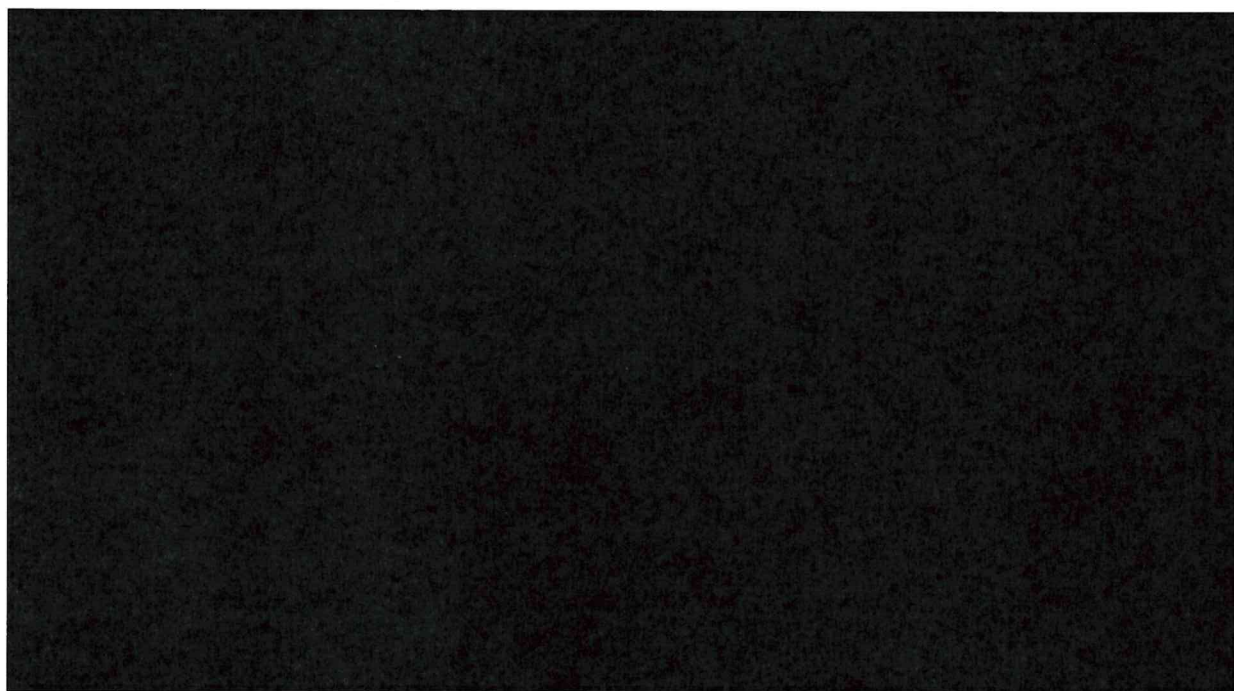
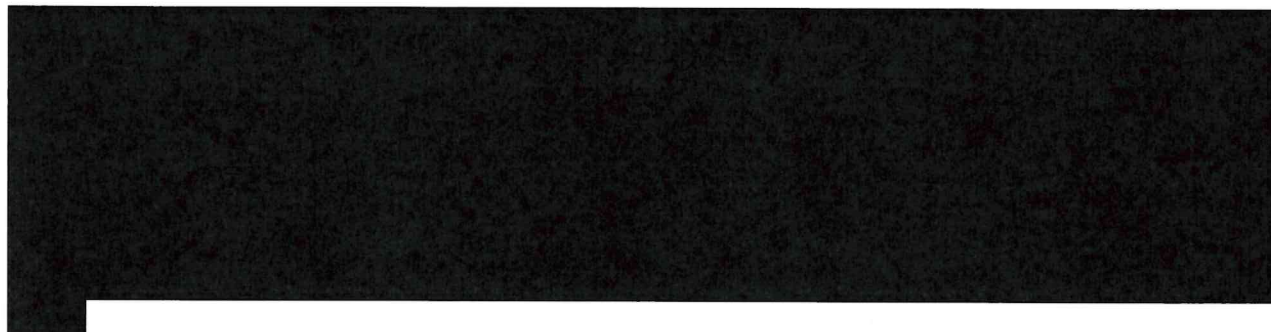
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

ČEPS, a.s., Elektrárenská 774/2, 101 52 Praha 10, tel.: +420 211 044 111, www.ceps.cz
IČO: 25702556, DIČ: CZ25702556, Bankovní spojení: Komerční banka, č. ú.: 19-3312670277/0100
Společnost je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 5597

4.1 Analýza dopadu na snižování nákladů

Výši nákladů v případě měsíčních kontraktů nelze s ohledem na nulovou historickou zkušenost s takovými kontrakty předem odhadnout, jelikož ČEPS všechny DK uzavírala pouze na roční a víceleté bázi. Z výše uvedeného lze dovodit, že čím delší je smluvní období, tím jsou zálohy poskytovány za stabilnější ceny a jsou také odolnější vůči volatilitě na ostatních relevantních energetických trzích, které mohou ovlivnit i cenu SVR – tedy půlroční kontrakt je stále cenově výhodnější než případné kratší časové období.

Ceny kratších kontraktů budou mít zcela jistě odlišný cenový průběh v jednotlivých ročních obdobích v závislosti na cenách silové elektřiny, cenách povolenek, neočekávaných odstávkách a údržbě energetických zařízení, venkovní teplotě, sezonní spotřebě atd. Tyto skutečnosti doposud poskytovatelé zahrnovali do nabízené ceny v rámci ročních kontraktů. Při případném přechodu na kratší kontrakty a zahrnutí zmíněných skutečností lze očekávat větší výkyvy cen, a tedy nejistotu v podobě nákladů, proto je období půlročních tendrů rozumný kompromis v přechodové fázi měnící se energetiky. Pro ČEPS by znamenalo zavedení případných kratších kontraktů riziko volatilního vývoje nákladů z důvodu neexistence zkušeností a informací, jak by se v takovém prostředí poskytovatelé chovali. Lze nicméně očekávat, že výše popsaná rizika by se projevila v jejich ceně za regulační zálohu.

Proto je udělení výjimky na délku smluvního období alespoň šesti měsíců v souladu s čl. 6 odst. 11 Nařízení přinejmenším stejně důležité jako zachování ročních kontraktů v předchozích letech.

5 Závěr

V návaznosti na podanou žádost o udělení výjimky ze dne 24. 3. 2025 č. j. ČEPS: 30/25/13000 podle čl. 6 odst. 9 Nařízení a na zjištění představená i v tomto odůvodnění, považuje ČEPS udělení této výjimky za klíčové z pohledu zajištění funkčního trhu s regulační zálohou. ČEPS je přesvědčena, že tato žádost o výjimku podle čl. 6 odst. 10 Nařízení splňuje veškeré náležitosti vyžadované Nařízením.

Udělení výjimky podle čl. 6 odst. 10 Nařízení zároveň pro případné nové poskytovatele poskytuje dostatečný prostor účastnit se DK nebo DT. Udělení této výjimky bude mít pravděpodobně pozitivní vliv na cenu elektřiny pro konečného zákazníka.

Pro nové potenciální poskytovatele je stále dána možnost zapojit se do trhu s regulační zálohou v rámci denního nákupu minimálně 60 % standardních produktů regulační zálohy a 70 % objemu všech produktů regulační zálohy, tak i v rámci půlročních výběrových řízení.

S ohledem na vše uvedené a z pohledu základního poslání ČEPS zajistit spolehlivý, bezpečný a efektivní provoz přenosové soustavy ČR, nemůže ČEPS navrhnout jakoukoliv jinou variantu DK nežli půlroční kontrakty.

